

Из "Последна радост"

Йордан Йовков

Нещо много оригинално, полусмешно и полусериозно, имаше в характера, и в самата фигура на Люцкан, тъй добре позната на мало и голямо. Тоя крогтък и простодушен човек (...) тая безгрижна и безобидна душа на птичка божия (...), която се задоволява само с хубавото слънце и въздуха, който диша - беше предопределила и самата му професия - Люцкан продаваше цветя (...) през пролетта и лятото... Люцкан беше и поет. Всички знаеха неговото знаменито стихотворение "Люцкан гори в червени пламъци" - поема.

Възторжената и светла душа на Люцкана беше свъргалище на любовта. И наистина, като всеки поет, той беше безумно влюбен в най-хубавото момиче в града - Цветана... Всяка вечер, когато слънцето се наклоняваше на запад, Цветана седяше на прозореца и четеше. И ето, откъм близкия ъгъл се задаваше Люцкан (...). Възмургавото му лице сияе от блаженство, клепа чите му, които природно са полуотпуснати, придават на погледа му нещо мечтателно и унесено. Той е щастлив, както всякога, таблата му е пълна с цветя и пресните, току-що откъснати лалета, зюмбюли и карамфили по-ярко блещят сред черния цвят на редингота му... Люцкан се спира под прозореца, взема китка розови зюмбюли и с една галантност (...) се кланя и я поднася на Цветана.

- Зюмбюли - напевно говори той. - Радост от сърце!
Това е само емблематичното значение и веднага той прибавя най-важното - говора на цветето:

- Щастлив съм и любовта ми дава надежда!

.....

Празникът - това беше най-доходният ден за Люцкан.

Отрано още той е на мястото си... Всички непременно минаваха по големия мост на края на града, наречен от местните поети "Мостът на въздишките". Люцкан е тука с препълнена табла цветя... Той е поет и вдъхновенито му иде изведнъж: никога не е тъй изобретателен, тъй забавен, никога не прилага тъй сполучливо своята прочута наука за цветята, както сега.

- Роза! - говори Люцкан - бяла! Любов, която въздиша.

Или пък:

- Меникша, жълта меникша! Раздяла. Защо съм тъй далеч от теб?

- Теменуга! Скрита любов. Бъди благоразумна!

Бял карамфил (...), като го подава на Ирина, много на място й шепне:

- Моите чувства са чисти!...

Скоро таблата на Люцкан се изпразва. Мнозина му се сърдят и високо се обясняват, че ги е забравил... Те го караха, кое с молба, кое насила, да им декламира поемата си "Люцкан гори в червени пламъци", закачаха го и се шегуваха най-жестоко... Работата стигаше до кавга, от която, разбира се, пострадваше Люцкан: обиден и разплакан, той се изскубваше от ръцете на мъчителите си с изпомачкано бомбе и с разкъсан редингот, раздвоен отзад като опашката на лястовичка.

Люцкан беше сирак и преживяваше при гостилничаря дядо Руси, който не го оставяше и през тежките зимни дни, когато търговията (...) не вървеше.

.....

Обяви се мобилизация...

Той легеше сега в рова на посето и гледаше пред себе си. Мъглата неочаквано се раздигна. Откриха се зловеците очергания на Чаталджанските фортове. Жива душа не се